

เรื่องที่ ๑๙.
โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง
ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
ประจำปี ๒๕๖๑

รายงานเมื่อ
๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เริ่มดำเนินโครงการจากเรือนจำ/ทัณฑสถาน
นำร่อง 4 แห่ง ในปี พ.ศ. 2546 กรมราชทัณฑ์พิจารณาคัดเลือก
เรือนจำ/ทัณฑสถาน 21 แห่ง เพื่อขยายผลการดำเนินงาน ทำให้
มีเรือนจำ/ทัณฑสถานที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 แห่ง

การจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์ จัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน
เพิ่มกว่า 83 แห่ง **รวมเป็น 108 แห่ง** จัดการศึกษาตามความสนใจและศักยภาพผู้เรียน

หลักสูตรระยะสั้น-ระยะยาว (วิชาชีพคอมพิวเตอร์)
และ หลักสูตรอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.-ปวส.)

ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปีการศึกษา 2551 – 2561 มีผู้ต้องขังจบปริญญาตรีหลักสูตรนี้
จำนวน 61 คน โดยปี 2561 ไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา ป.ตรี

ปี 2561 มีผู้ต้องขังลงทะเบียนเรียน
หลักสูตรนี้เป็นจำนวนมาก (78 คน,
31 แห่ง) เนื่องจากกรมราชทัณฑ์มี
นโยบายส่งเสริมให้ผู้ต้องขังเรียน
หลักสูตรนี้ โดยให้จัดหาคอมพิวเตอร์
เพื่อใช้ในการเรียนให้แก่ผู้ต้องขังได้

ปี 2550 - 2561 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 43,638 คน

- วิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 20,137 คน
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 22,501 คน

ปี 2561 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 5,605 คน

- วิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 3,173 คน
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 1,432 คน

รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ของผู้ต้องขัง

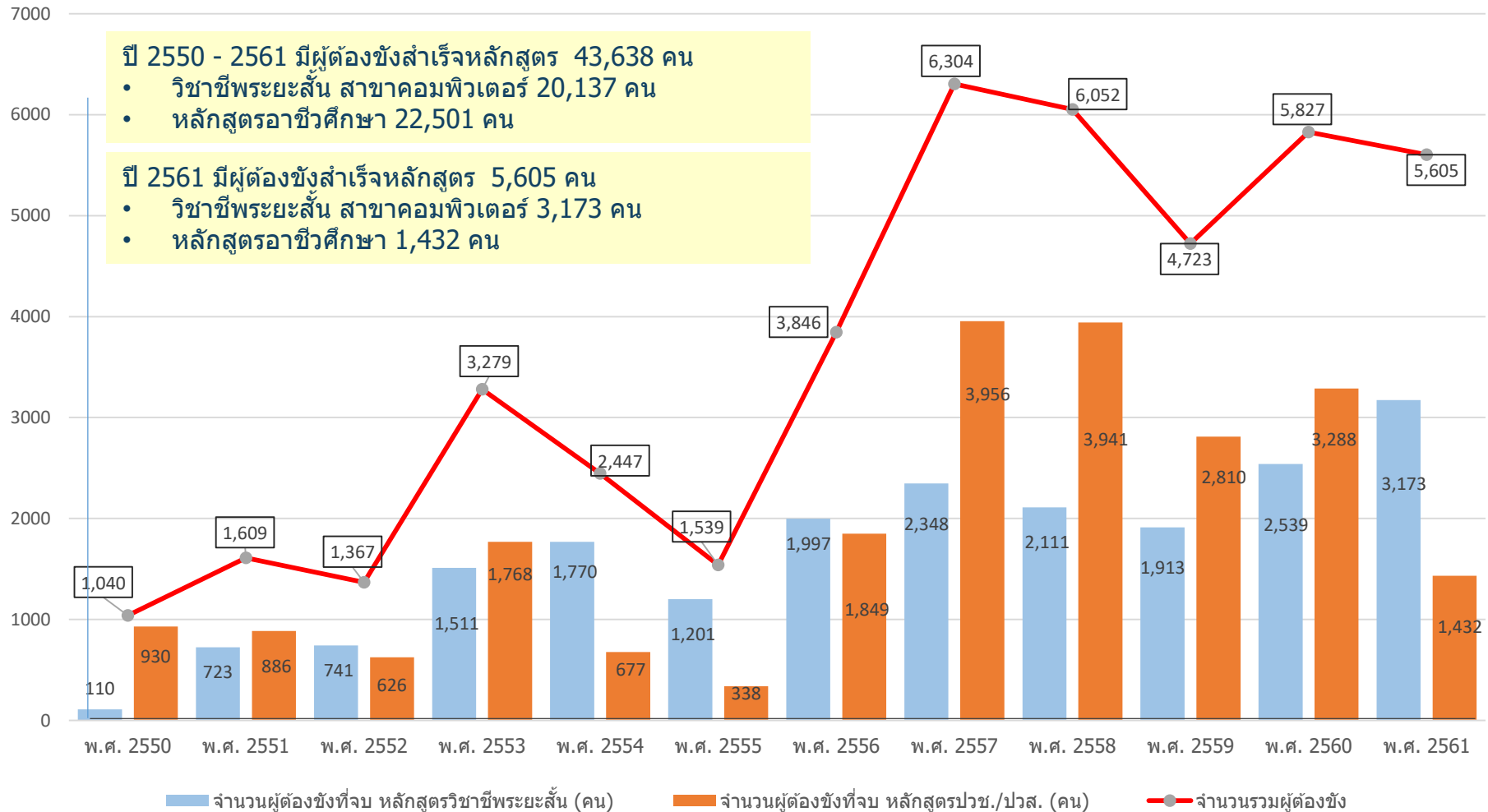
รายได้ปี 2545 – 2561
รวมเป็นเงิน 65,009,849 บาท

รายได้ปี 2561
เป็นเงิน 11,986,498 บาท

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒

แผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนผู้ศึกษาวิชาชีพคอมพิวเตอร์ และการศึกษา ระดับอาชีวศึกษา(ปวช./ปวส.) ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน 108 แห่งตั้งแต่ปี 2550 – 2561

หมายเหตุ

- หลักสูตรวิชาชีพคอมพิวเตอร์ใช้ระยะเวลาในการอบรมตั้งแต่ 15-100 ชั่วโมง (หลักสูตรในแต่ละเรือนจำ/ทัณฑสถานแตกต่างกัน เช่น การซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์, การใช้งานโปรแกรม Excel, การใช้งานโปรแกรม Word, คอมพิวเตอร์กราฟิก, การใช้คอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวัน)
- หลักสูตรอาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.) ด้านคอมพิวเตอร์ ได้แก่ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ, สาขาช่างเทคนิคคอมพิวเตอร์, สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- หลักสูตรอาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.) สาขาที่มีวิชาคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ปวช. สาขาช่างก่อสร้าง (วิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพ, วิชาเขียนแบบก่อสร้างด้วยคอมพิวเตอร์), ปวช. สาขาช่างยนต์ (วิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพ) และ ปวส. สาขาเทคนิคก่อสร้าง (วิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ, วิชาเขียนแบบก่อสร้างด้วยคอมพิวเตอร์)

ผู้ต้องขังที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาเอกเทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ (ปีการศึกษา 2551 – 2561)

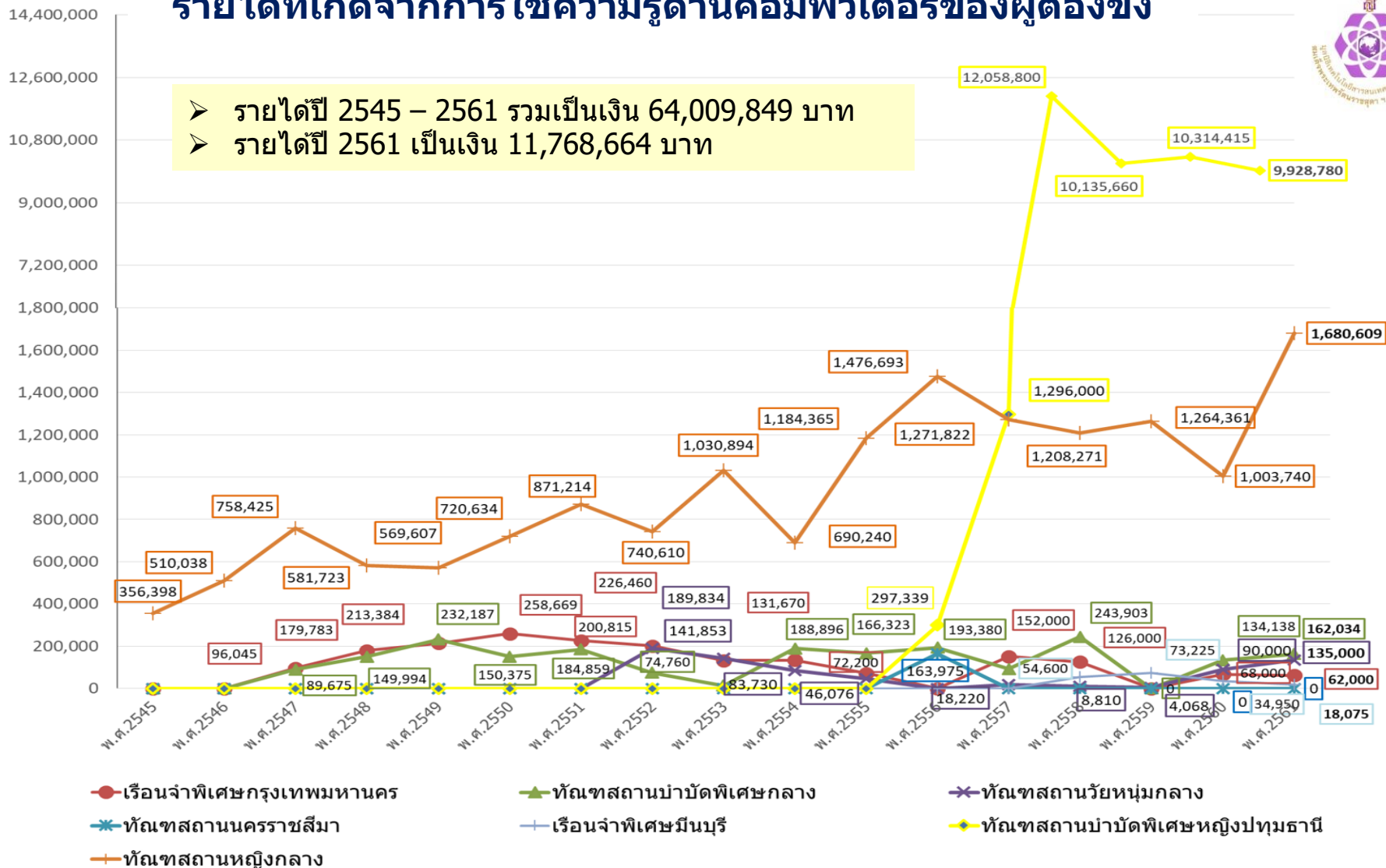
- หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แขนงวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสาร วิชาเอกเทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ เป็นหลักสูตรค่อนข้างยาก ทำให้ผู้ต้องขังที่ลงทะเบียนเรียนแล้วไม่สามารถเรียนต่อได้จนจบหลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 – ปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2561) มีผู้ต้องขังที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรนี้ จำนวน 61 คน ปีการศึกษา 2561 ไม่มีผู้ต้องขังสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้
- ในปี 2561 มีผู้ต้องขังลงทะเบียนเรียนหลักสูตรนี้เป็นจำนวนมาก (78 คน, 31 แห่ง) เนื่องจากกรมราชทัณฑ์มีนโยบาย ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังที่ลงทะเบียนเรียน มสธ.หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนี้ ให้จัดหา คอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนให้แก่ผู้ต้องขังได้ ตามบันทึกเรื่อง แนวทางปฏิบัติของกรมราชทัณฑ์เกี่ยวกับการให้ผู้ต้องขัง เข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษา (มสธ) ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2561)

เรือนจำ/ทัณฑสถาน	ปีการศึกษา 2551-2556		ปีการศึกษา 2557		ปีการศึกษา 2558		ปี 2559	ปีการศึกษา 2560		ปี 2561	รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง		
1 ทัณฑฯ บำบัดพิเศษกลาง	15	-	-	-	-	-	ไม่มีผู้ต้องขังจบการศึกษาในสาขาวิชานี้	1	-	ไม่มีผู้ต้องขังจบการศึกษาในสาขาวิชานี้	16
2 ทัณฑสถานหญิงกลาง	-	12	-	1	-	-		-	-		13
3 เรือนจำกลางคลองเปรม	22	-	1	-	-	-		1	-		24
4 ทัณฑสถานนครราชสีมา	-	1	-	-	-	-					1
5 รจ.กลางนครศรีธรรมราช	1	-	-	-	-	-		-	-		1
6 เรือนจำกลางสงขลา	1	-	-	-	-	-		-	-		1
7 เรือนจำอำเภอนางรอง	2	-	-	-	-	-		-	-		2
8 เรือนจำจังหวัดลำพูน	-	-	-	-	1	-		-	-		1
9 เรือนจำกลางพิษณุโลก	-	-	-	-	1	-		-	-		1
10 เรือนจำอุดรธานี	-	-	-	-	-	-		1	-		1
รวมทั้งสิ้น	41	13	1	1	2	-	0	3	-		61

(ที่มา : <http://br.correct.go.th> (สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์)) ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม 2562)

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒

รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ของผู้ต้องขัง

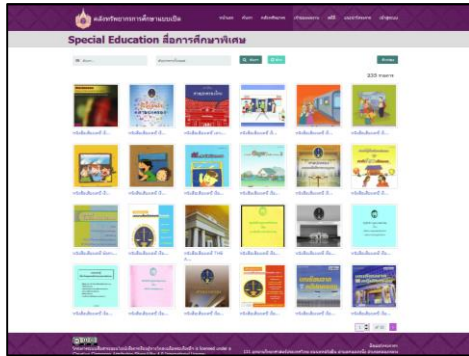
ตัวอย่างรายได้ในปี 2561 ที่เกิดจากการรับจ้างทำงานหลังจากได้รับความรู้จากโครงการในพระราชดำริ ได้แก่ ทัณฑสถานหญิงกลางมีรายได้จากการจัดทำหนังสือเสียงเดซีเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิมนุษยชนให้แก่ สวทช. จำนวน 63 เล่ม (เป็นเงิน 294,390 บาท), จัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สารานุกรมไทย EPUB3 จำนวน 9 เล่ม (เป็นเงิน 40,000 บาท), จัดทำหนังสือเสียงเดซี ให้แก่สมาคมคนตาบอดฯ (เป็นเงิน 63,729 บาท) รับจ้างสแกนหนังสือเก่าจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เป็นเงินจำนวน 181,000) และ รายได้จากการทำการ์ดต้นอนิเมชั่น สมุดไดอารี่ การ์ด กระดาษเขียนจดหมาย (เป็นเงิน 991,490 บาท)

การพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขัง (ทัณฑสถานหญิงกลาง)

1. การจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยฉบับเยาวชน ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ EPUB3

- ปี 2560 มูลนิธิฯ ร่วมกับ เนคเทค สวทช. จัดทำ "หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน EPUB3" จำนวน 43 เล่ม (ฉบับเยาวชนฯ 41 เล่ม, และฉบับพิเศษ 2 เล่ม) เพื่อเผยแพร่บนคลังหนังสือของห้องสมุดดิจิทัลพระราชทาน โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อคนทุกกลุ่มที่มีความต้องการแตกต่างกัน ให้สามารถเข้าถึงหนังสือที่มีคุณค่านี้ได้อย่างเท่าเทียมกัน

ตัวอย่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ระบบเดซีและ EPUB3
ที่นำขึ้นคลังทรัพยากรการศึกษา OER

ผลการดำเนินงานปี 2561 :

1. ทัณฑสถานหญิงกลาง ได้จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยฯ จำนวน 9 เล่ม (เล่มที่ 31 – 39) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน EPUB3 แบบ Fixed layout
2. มีรายได้จากการจัดทำที่ได้รับจากมูลนิธิฯ เป็นเงิน 40,000 บาท โดยทัณฑสถานหญิงกลางคิดค่าตอบแทนในอัตราการจัดทำเป็น ชั่วโมงเสียง ชั่วโมงละ 200 บาท

แผนดำเนินงานปี 2562 : ทัณฑสถานหญิงกลางจะจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยฯ เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ EPUB3 จำนวน 8 เล่ม (เล่มที่ 31 – 39)

ผู้ต้องขังรับงานจาก สวทช. ในการจัดทำหนังสือเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิมนุษยชนของสำนักงานศาลปกครอง กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานอัยการสูงสุด ในรูปแบบหนังสือหนังสือเสียงอิเล็กทรอนิกส์ระบบเดซี จำนวน 31 เล่ม และรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ EPUB3 แบบ Reflowable จำนวน 32 เล่ม รวมทั้งสิ้น 63 เล่ม และมีรายได้จากการจัดทำหนังสือนี้ เป็นเงิน 294,390 บาท

การพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขัง (ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง)

2. การพัฒนาผู้ต้องขังให้มีทักษะในการถอดความเสียง

เนคเทค สวทช. ได้พัฒนา “ระบบถอดความเสียงพูดแบบทันต่อเวลาผ่านระบบสื่อสารทางไกล” ซึ่งจะช่วยแปลงเสียงพูดให้เป็นข้อความ โดยจะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะในการถอดความเสียง มาทำหน้าที่ถอดความเสียงพูดแบบทันต่อเวลาผ่านระบบสื่อสารทางไกล ทั้งนี้ เพื่อรองรับงานถอดความเสียงรายการโทรทัศน์ที่จะต้องมีความบรรยายแทนเสียงแบบเปิด/ปิดได้ (ตามประกาศ กสทช.)

- เมื่อกันยายน 2561 นางสาววันทนี พันธ์ชาติ พร้อมนักวิจัยเนคเทค ได้ประชุมกับ นางทิวภา รักสัตย์ ผู้อำนวยการทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง เพื่อหารือการจัดทำโครงการฝึกถอดความเสียงพูด เพื่อพัฒนาทักษะด้านการถอดความเสียงพูดแก่ผู้ต้องขัง และรับงานเป็นวิชาชีพในทัณฑสถานอีกอาชีพหนึ่ง
- ในระยะเริ่มต้นมีผู้ต้องขังที่ผ่านการคัดเลือกและเข้าร่วมโครงการแล้วจำนวน 10 คน ในระยะต่อไปทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงจะเป็นศูนย์กลางในการฝึกวิชาชีพนี้ต่อไป โดยจะรับผู้ต้องขังมาจากเรือนจำอื่นๆ ที่สนใจจะฝึกวิชาชีพนี้ด้วย

ผลการดำเนินงานปี 2561 :

- นักวิจัยเนคเทค และมูลนิธิฯ ได้วางแผนการฝึกผู้ต้องขัง มี 3 ระยะคือ
 - ระยะ 1 ทดสอบการพิมพ์สัมผัสตามตัวอักษรบนหน้าจอ ผ่านโปรแกรม RevivaType
 - ระยะ 2 การทดสอบการสะกดคำในภาษาไทย
 - ระยะ 3 การทดสอบการพิมพ์ถอดความเสียงพูด
- หลังจากนั้น จะคัดเลือกผู้ต้องขังที่ผ่านการทดสอบ เพื่อมารับงานจาก สวทช. ซึ่งผู้ต้องขังที่ผ่านการฝึกทักษะนี้ จะสามารถพัฒนาเป็นอาชีพอีกอาชีพหนึ่งหลังพ้นโทษ
- ขณะนี้ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงได้ฝึกเป็นเวลา 3 เดือน และคัดเลือกผู้ต้องขังเข้าร่วมโครงการฝึกถอดความเสียงพูดจำนวน 10 คน
- มูลนิธิฯ ได้จัดหาคอมพิวเตอร์ 10 เครื่อง พร้อมโต๊ะเก้าอี้ ให้ผู้ต้องขังได้ใช้ฝึกวิชาชีพสำหรับการถอดความเสียงพูดด้วย

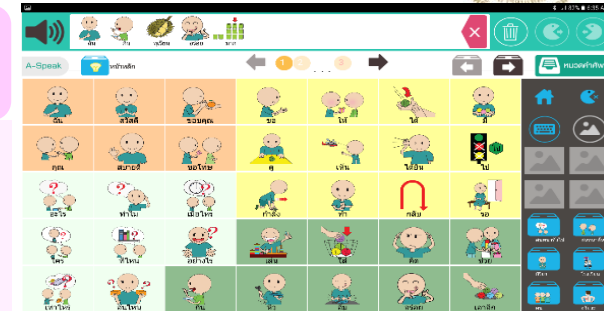

การพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขัง (ทัณฑสถานหญิงกลาง, ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง)

3. การจัดทำสัญญารูปช่วยสื่อสารประกอบแอปพลิเคชันช่วยสื่อสาร A-Speak (ทัณฑสถานหญิงกลาง กรุงเทพฯ)

- ผู้ต้องขังได้รับงาน โครงการ "การพัฒนาแอปพลิเคชันช่วยสื่อสารสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องในการสื่อสาร (A-Speak: All can speak)" จาก เนคเทค สวทช. ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สพล.
- A-Speak เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ที่มีความบกพร่องในการสื่อสารสามารถแสดงความต้องการในการสื่อสารผ่านสัญญารูปและเสียงที่มีเนื้อหาตามที่ต้องการสื่อสาร ผู้ใช้สามารถสร้างประโยคโดยการเรียงสัญญารูปหลายสัญญารูปต่อกัน
- ผู้ต้องขังได้ออกแบบและวาดสัญญารูปช่วยสื่อสาร จำนวน 3,000 รูป โดยมีหมวดคำศัพท์และสัญญารูปในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย เช่น คำสนทนาทั่วไป สถานที่ อาหาร ความรู้สึก และมีรายได้จากการจัดทำ "สัญญารูป" เป็นเงิน 150,000 บาท

แอปพลิเคชันช่วยสื่อสาร A-Speak

ตัวอย่างสัญญารูปช่วยสื่อสาร

4. การอบรมอินโฟกราฟิก (ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง จ.ปทุมธานี)

- ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลางต้องการพัฒนาทักษะในการสร้างสื่อ Infographic ให้แก่ผู้ต้องขัง
- มูลนิธิฯ จัดอบรม "การสร้างสื่อ InfoGraphic" ให้ผู้ต้องขัง 40 คน หลังการอบรมผู้ต้องขังสร้างสื่อต่างๆ ของทัณฑสถานได้ เช่น คู่มือปฏิบัติตัวของผู้ต้องขังในเรือนจำ วิธีปฏิบัติตนเมื่อใช้ห้องสมุด

5. ผู้ต้องขังพ้นโทษแล้วประกอบอาชีพไอที

ปี 2561 มีผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วประกอบอาชีพเกี่ยวกับไอที โดยทำงานในสำนักงานหรือรับจ้าง (จ้างอย่างไม่เป็นทางการ) ดังนี้

ทัณฑสถาน/เรือนจำ	จำนวน (คน)
ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง	6
เรือนจำกลางชลบุรี	2

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒